

Uchwała Nr XV/133/2015
Rady Miejskiej w Chmielniku
z dnia 28 grudnia 2015 roku

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2016 roku

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 i art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U. z 2015 roku poz. 1515) oraz art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2015r. poz.1286 ze zmianami) Rada Miejska w Chmielniku uchwala co następuje:

§ 1.

Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Chmielnik.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Chmielniku

Sławomir Wójcik

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI

I

ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW

ALKOHOLOWYCH W MIEŚCIE I GMINIE

CHMIELNIK

NA ROK 2016

I. WPROWADZENIE

Program przedstawia zadania własne gminy wynikające z art. 4a¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zgodnie z treścią tej ustawy zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności: tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu; działalność wychowawczą i informacyjną; ograniczanie dostępności do alkoholu; leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu; zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. (z późniejszymi zmianami) o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych.

Dla miasta i gminy Chmielnik podstawę działania stanowi Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Przy opracowaniu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych /GPPiRPA/ w Chmielniku w 2016 r. uwzględnione zostały wskazówki wynikające z *Rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2016 roku* Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zadania i sposoby ich realizacji określone w GPPiRPA w 2016 roku dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych form pracy w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe oraz ewentualną pomoc merytoryczną i materialną ze strony podmiotów zewnętrznych – jednostek samorządowych wyższego szczebla, organizacji, instytucji i osób fizycznych.

Finansową podstawę realizacji GPPiRPA stanowią dochody gminy z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych może być modyfikowany w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów alkoholowych uchwałami Rady Miejskiej w Chmielniku

II. **DIAGNOZA STOPNIA ZNAJOMOŚCI, SKALI ZAŻYWANIA ORAZ POSTAW WOBEC SPOŻYWANIA ALKOHOLU PRZEZ UCZNIÓW GMINY CHMIELNIK PRZEPROWADZONA W 2015 ROKU**

Dla potrzeb opracowania GPPiRPA w Chmielniku przeprowadzona została w 2015 roku diagnoza problemów uzależnień wśród dzieci i młodzieży. Raport z badań stanowi załącznik

i jest również punktem wyjścia do opracowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016.

WSTĘP

Alkoholizm pozostaje ciągle największym nałogiem w Polsce. Polacy piją wskutek panującej obyczajowości. Alkohol towarzyszy nam przy okazji większości imprez towarzyskich i uroczystości rodzinnych – chrzcin, wesel, komunii. Dla jednych alkohol to przyjemność, dla innych – niebezpieczny nałóg. Spożywanie alkoholu samo w sobie nie jest niczym zagrażającym. Ryzyko pojawia się wówczas, gdy po etanol sięga się coraz częściej i w coraz młodszym wieku. Statystyki podają, że wiek inicjacji alkoholowej z roku na rok obniża się. Po alkohol nie sięgają już dwunasto- i trzynastolatki, ale nawet dzieci poniżej dziesiątego roku życia. Czy alkoholizm wśród młodzieży staje się plagą XXI wieku? Dlaczego nastolatki sięgają po alkohol i jakie konsekwencje dla młodego organizmu ma częsta konsumpcja napojów alkoholowych? Poniższa analiza wyników badań ma na celu przybliżenie skali zjawiska picia alkoholu wśród młodych ludzi z terenu miasta i gminy Chmielnik i pomóc odpowiedzieć na powyższe pytania.

Badania zostały przeprowadzone przez specjalistę psychoterapii uzależnień w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zgodnie z preliminarzem wydatków na rok 2015, pkt. VIII. Badanie realizowano od miesiąca lutego 2015r. do końca czerwca br. metodą ankiety audytoryjnej. W procedurze badania położono bardzo duży nacisk na zapewnienie respondentom maksimum poczucia bezpieczeństwa. Uczniowie w instrukcji otrzymali zapewnienie o pełnej anonimowości badań, zarówno na poziomie pojedynczych uczniów, jak również całej szkoły. Oznacza to, że tajemnicą objęte są również wyniki na poziomie szkół.

Diagnoza dostarczyła cennych informacji stanowiących podstawę do planowania działań profilaktycznych w środowisku lokalnym. Wyniki badań i ich interpretacja stanowią źródła informacji istotnych z punktu widzenia planowania, modyfikowania, jak i ewaluacji działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chmielniku oraz tworzenia gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na najbliższe lata.

Populację objętą badaniem stanowili uczniowie Szkoły Podstawowej (klasy szóste), Gimnazjum i Zespołu Szkół Nr 3.

Ogółem przebadano 608 uczniów. Spośród nich brało udział 337 dziewcząt- 55,5% badanych i 271 chłopców-44,5% badanych.

1. Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Chmielniku (klasy szóste)- 67 uczniów: 42 dziewcząt i 25 chłopców;
2. Publiczne Gimnazjum w Chmielniku im. Gen. Kazimierza Tańskiego- 263 uczniów: 153 dziewcząt i 110 chłopców;
3. Zespół Szkół Nr 3: 278 uczniów: 142 dziewcząt i 136 chłopców.

PODSUMOWANIE WYNIKÓW BADAŃ (ALKOHOL)

Analizując dane można stwierdzić, że problem alkoholowy nie jest obcy większości badanych dzieci i młodzieży.

1. Zdecydowana większość badanych młodych ludzi przyznała się do picia alkoholu- spośród 608 badanych, 433 uczniów tj. 71,2 % młodych ludzi przyznało się do wypicia napoju alkoholowego. Spośród badanych tylko 175 osób, tj. 28,8 % zdecydowanie zaprzeczyło bądź nie przyznało się do picia alkoholu.

2. Niepokojąco duża grupa respondentów spożywa piwo-411 osób (67,6%). Na drugim miejscu wymieniano wino- tak odpowiedziało 296 osób (48,7%), następnie 260 osób (43%) przyznało, że pije alkohol wysokoprocentowy pod różną postacią: wódka, inne napoje spirytusowe np. drinki, koniak, whisky. Wśród innych odpowiedzi – 91 osób (15,0%) zaznaczyła, że pije różne rodzaje alkoholu w zależności od okazji. Tylko 175 osób 28,8% zaznaczyło, że nie pije alkoholu. Dziewczeta więcej piją piwa niż chłopcy 225 kobiet (37%) przyznaje się do picia tego napoju alkoholowego. Natomiast chłopcy podają, że częściej sięgają po alkohole wysokoprocentowe.

3. Badania wykazały, że 188 osób (30,9%) najczęściej spożywa alkohol w domu u kogoś: 168 osób (27,6%) czyni to na imprezach w barze, pubie i innych lokalach, gdzie spotyka się młodzież; 117 osób (19,2%) u siebie w domu; 114 respondentów (18,7%) zaznaczyło, że alkohol spożywa na ulicy, w parku, na plaży lub gdzieś indziej pod chmurką. Pozostałe odpowiedzi, jakie pojawiły się w badaniach ankietowych: każda okazja jest dobra do wypicia, piję dla zdrowia, pije na wycieczkach szkolnych i po szkole, pije bez okazji – 40 osób (6,6%) udzieliło takiej odpowiedzi. Najpopularniejszym miejscem, gdzie spożywa się alkohol w środowiskach młodzieżowych jest „dyskoteka”, „spotkania z rówieśnikami”, „kawiarnie, kluby”. Świadczyć to może o nieprzestrzeganiu zasady sprzedaży alkoholu nieletnim.

4. Prawie połowa badanej populacji 243 osoby (40%) znajdowała się już w stanie upojenia alkoholowego, zaprzeczyło temu faktowi 365 osób (60%). Analiza danych uwidacznia, że aż 40% badanej młodzieży poznała już stan upojenia alkoholowego, co jest bardzo niepokojącym zjawiskiem. Można zaobserwować, że większy odsetek upijających się jest wśród chłopców.

5. Przekroczenie progu nietrzeźwości zdarzało się częściej w grupie chłopców niż dziewcząt w Zespole Szkół Nr 3, natomiast w szkole podstawowej i gimnazjum dominują dziewczęta. W życiu upiło się 206 osób (33,8%) w ciągu ostatnich 12 m-cy – 150 osób (24,7%), natomiast w ciągu ostatnich 30 dni- 87 osób (14,3%). Powyższe dane pozwalają stwierdzić wśród młodzieży niepokojąco liczne przypadki osób, którym stan upojenia alkoholowego nie jest obcy. Alarmujący jest fakt, że w tej grupie młodzieży są osoby niepełnoletnie.

6. Wśród uczniów wszystkich szkół w zakresie następstw negatywnych na pierwszym miejscu znalazło się „zaszkodzi to mojemu zdrowiu” (47,5%), na drugim „będę miał kłopoty z policją” (33%), na trzecim „nie będę w stanie przestać pić” (13%). Wśród konsekwencji pozytywnych uczniowie najczęściej podawali: „poczuję się odprężony” (38,8%), „będę bardziej towarzyski” (32,6%). Najrzadziej wspomniano- „zapomnę o swoich problemach” (24%).

7. Uczniowie szkoły podstawowej spotykają się z propozycją picia alkoholu, bo prawie co trzeci uczeń (28,3%) potwierdza taką sytuację. Wraz z wiekiem uczniów podwaja się ta liczba, wśród gimnazjalistów z tą propozycją spotkała się ponad połowa uczniów (65,8%) i rosnąco. Prawie wszyscy uczniowie Zespołu Szkół nr 3 zetknęli się z propozycją wypicia alkoholu, tylko 12,9% ankietowanych zaprzeczyło.

8. Młodzież ma trudności z powstrzymaniem innych od picia alkoholu. W szkole podstawowej aż 73,1% uczniów nie podjęła żadnej próby ingerencji. Gimnazjaliści lepiej radzą sobie z tym zjawiskiem (43%- udało im się powstrzymać innych), najlepsze wyniki osiągają jednak uczniowie ze szkół ponadgimnazjalnych (37,8%).

9. Spośród uczniów wszystkich szkół 432 osoby (71%) uważa, że w ich szkole nie ma łatwego dostępu do alkoholu. Niepokojący jest jednak fakt, że dla 176 osób (29%) nie ma żadnych przeszkód w zdobyciu alkoholu w ich szkole.

Podsumowując można stwierdzić, że uczniowie z terenu naszej gminy mają

dostateczną wiedzę na temat mitów i faktów dotyczących alkoholu, jednakże nadal niepokojącym zjawiskiem jest funkcjonowanie stereotypów w środowisku.

Wyniki badań wskazują, iż na ogół młodzież sięga po alkohol bez uczucia niewłaściwości takiego zachowania. Wyróżnić tu można dwie dominujące postawy: aprobatę alkoholu, ale w umiarkowanych ilościach i drugą nazwijmy zabawową, traktującą alkohol jako niezbędną składnik zabawy i „rozluźniacz”. Określenie luzak ma wysoce pozytywne zabarwienie. Stan wyluzowania według nich można osiągnąć najlepiej przez picie alkoholu.

Zupełnie odosobnione są opinie wiążące picie z dorosłością i męskością. Siedemnastolatki w większości czują się już dorośle i tylko niektórzy jeszcze potrzebują potwierdzenia tego stanu rzeczy.

W sumie jednak można powiedzieć że badani nastolatki sięgają po alkohol bez poczucia winy. Mają przekonanie, że pity z umiarem nie szkodzi a jest niezastąpionym środkiem prowadzącym do pożądanego stanu wyluzowania- warunku dobrej zabawy.

W sumie przeważają tradycyjne opinie, że dziewczynie nie wypada pić za dużo i wprowadzać się w stan upojenia. Chłopcom to łatwiej uchodzi.

Młodzież nie lubi słów, takich jak przymus lub presja. Może dlatego mało kto otwarcie mówi o presji rówieśników czy wręcz o zmuszaniu do picia. Zdecydowanie jednak przeważają wśród nastolatków opinie o działaniu mniej lub bardziej otwartych form zachęty do picia.

Dla wielu nastolatków próby z alkoholem zaczynają się od piwa, nie zawsze traktowanego jako napój alkoholowy.

Można przyjąć, że prawie cała objęta ankietami młodzież okazjonalnie pije najczęściej piwo, potem wino, nieco rzadziej wódkę, często w drinkach. Po wódkę nastolatki sięgają najczęściej na imprezach, aby się szybko i ekonomicznie wprowadzić w stan silnego rauszu lub wręcz upić.

Niezbędnym elementem polityki zdrowotnej w odniesieniu do dzieci i młodzieży powinna być profilaktyka, zwana profilaktyką problemową. Do podstawowych celów profilaktyki problemowej należy zapobieganie i zmniejszanie szkód, które aktualnie występują w życiu młodych ludzi w związku z używaniem przez nich alkoholu, zapobieganie przyszłym szkodom, w tym uzależnieniu, które mogą się pojawić po dłuższym zażywaniu. Na pierwszy plan wysuwa się jednak nie tyle problem uzależnienia od alkoholu, co straty bieżące, takie jak: wypadki, konflikty z prawem, przedwczesna inicjacja seksualna, konflikty z rówieśnikami w rodzinie, problemy z nauką.

Działania profilaktyczne powinny być skoncentrowane na osłabianiu wpływu czynników ryzyka i wzmacnianiu czynników chroniących. Wśród czynników chroniących należy wymienić silną więź z rodzicami, zainteresowanie nauką szkolną i rozwojem oraz skłonność do respektowania norm i wartości społecznych.

Ze względu na różne miejsca, w których prowadzi się działania profilaktyczne, należy wymienić podstawowe środowiska oddziaływań profilaktycznych:

- szkoła
- rodzina
- społeczność lokalna
- globalne środowisko kulturowo-społeczne tworzone za pomocą przekazów kulturowych i medialnych.

Skuteczna profilaktyka powinna oddziaływać na wszystkie cztery środowiska. W praktyce jednak najbardziej dostępnym środowiskiem jest szkoła, przede wszystkim klasa szkolna. Warto wspomnieć, że najbardziej skuteczne są programy profilaktyczne, które obejmują całą szkołę, w które zaangażowani są zarówno nauczyciele, jak i pielęgniarka czy psycholog szkolny. Znacznie trudniej dotrzeć z profilaktyką do rodziny. Wynika to przede wszystkim z faktu, iż rodziców można jedynie inspirować, zachęcać do działań profilaktycznych, jednak to tylko od nich zależy, czy skorzystają z zachęty i wsparcia. Ważnym czynnikiem zwiększającym udział rodziny w oddziaływaniach profilaktycznych byłoby zbliżenie między szkołą a domem. Z pewnością proces ten zaczął działać w momencie gdy szkoły przeszły w ręce gmin, a zatem przeszły w gestię dorosłych mieszkańców gmin, w znacznej części rodziców dzieci w wieku szkolnym. Zmienia się również wyobrażenie i podejście do tego, komu szkoła ma służyć i jakie zadania spełniać. Przede wszystkim okazuje się, że szkoła ma służyć dziecku, jego potrzebom oraz rodzinie. Podobną rolę powinni spełniać rodzice.

Trzecim obszarem oddziaływań profilaktycznych jest społeczność lokalna. Chodzi tu przede wszystkim o to, co dzieje się w najbliższym otoczeniu dzieci i młodzieży. Należy pamiętać o tym, iż najlepszy nawet program profilaktyczny prowadzony w szkole może zostać zaprzepaszczone, gdy sprzedawcy sprzedają alkohol nieletnim lub burmistrz zgadza się na spożywanie alkoholu przy okazji imprez sportowych i muzycznych. Osoby zajmujące się profilaktyką na danym terenie powinny pamiętać, by obejmować swą działalnością cały teren i dążyć do tworzenia lokalnych koalicji profilaktycznych. Najtrudniejszym zadaniem jest uzyskanie wpływu na globalne przekazy kulturowe i medialne, ponieważ nad nim sprawują władze osoby, których światopogląd i interesy są zupełnie inne od tych, które prezentują osoby zajmujące się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Niestety nakłady finansowe na działania promujące alkohol są niewspółmiernie wyższe od tych na profilaktykę. W tej sytuacji tym ważniejsze są wszystkie skoordynowane i profesjonalnie przygotowane działania profilaktyczne.

Młodzież, która już spożywa regularnie napoje alkoholowe winna być objęta działaniami profilaktycznymi, które ukazywałyby pozytywne strony abstynencji, uczyłyby skutecznych sposobów radzenia sobie z namowami do picia ze strony znajomych, radzenia sobie z własną słabością oraz uczyłyby zachowań asertywnych. Aby wspomóc dążenia społeczeństwa do potrzeb zdrowia publicznego, z rzeczywistą kulturą picia, konieczna jest lepsza edukacja w tej dziedzinie, bardziej realistyczne oczekiwania tego, jakie zmiany mogą alkohol wywołać u pijącego, a jakie nie może, wczesna interwencja w przypadku problemu związanych z picciem oraz znaczne zaangażowanie rodziców w sprawy decyzji dotyczących picia podejmowanych przez ich dzieci. Aby zapobiec niezadowolającym statystikom obrazującym spożywanie alkoholu przez dzieci i młodzież, należy przede wszystkim realnie ograniczyć dostępność do alkoholu osobom nieletnim.

Jedynym skutecznym działaniem w walce z alkoholizmem i wszystkimi innymi uzależnieniami jest profilaktyka, czyli zapobieganie problemom zanim one wystąpią.

III. Stan zasobów w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Chmielniku.

Placówki leczenia odwykowego:

Na terenie miasta i gminy Chmielnik nie działa żadna specjalistyczna placówka leczenia odwykowego. Osoby podejmujące leczenie korzystają ze świadczeń leczenia ambulatoryjnego, Przychodni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w

Kielcach oraz w Busku Zdroju. Podstawowe formy pracy Przychodni to terapia indywidualna i grupowa w oparciu o metody psychoterapeutyczne.

Lecznictwo odwykowe o charakterze stacjonarnym prowadzone jest głównie w Świętokrzyskim Centrum Psychiatrii w Morawicy.

Profilaktyka:

Na terenie miasta i gminy Chmielnik działa:

Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. Profilaktyki i Uzależnień, który jest miejscem pierwszego kontaktu dla osób zgłaszających zaistnienie sytuacji kryzysowych związanych z problemem alkoholowym. Prowadzi także poradnictwo, rozmowy motywujące do podjęcia leczenia, interwencje na rzecz osób dotkniętych przemocą domową. W tym zakresie podtrzymuje współpracę z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Komisariatem Policji, Sądem Rodzinnym, kuratorami sądowymi, GKRPA.

SPRAWOZDANIE

Z realizacji zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działającej przy Urzędzie Miasta i Gminy w Chmielniku

Komisja w następującym składzie:

1. Monika Dulińska - Przewodniczący
2. Andrzej Piwowarski - Zastępca Przewodniczącego
3. Andrzej Solarski - Sekretarz
4. Mariusz Włodarczyk - Członek
5. Katarzyna Kowalska-Moskwa - Członek

Począwszy od roku 1997 do chwili obecnej Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chmielniku rozpatrzyła ok. 1160 wniosków skierowanych do Komisji przez członków rodzin osób nadużywających napojów alkoholowych, Komisariat Policji, Prokuraturę Rejonową w Busku-Zdroju oraz Kuratorów Sądowych.

Na posiedzeniach Komisji prowadzono rozmowy z osobami nadużywającymi alkohol oraz udzielano informacji na temat uzależnienia alkoholowego. Wskazywano im i ich rodzinom możliwości uzyskania pomocy terapeutycznej, psychologicznej i prawnej. Prowadzono profilaktyczną pomoc informacyjną i edukacyjną wobec tych osób i rodzin. Komisja, w związku z nowelizacją ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, opiniuje wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Biorąc pod uwagę, czy lokalizacja punktów sprzedaży jest zgodna z uchwałą XI/156/2003 Rady Miejskiej w Chmielniku z dnia 30.12.2003 roku, w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych, zasad ich usytuowania i warunków sprzedaży na terenie miasta i gminy Chmielnik. Po szczegółowym zapoznaniu się ze sprawą, rozpatruje je pozytywnie lub negatywnie. W roku 2015 zaopiniowano 11 takich wniosków.

Na posiedzeniu Komisji omawiane są również poszczególne punkty preliminarza wydatków Gminnego Programu Profilaktyki. Komisja podejmuje decyzje, ustalenia i opracowuje wstępne plany realizacji kolejnych zadań. Ustala się obowiązki członków Komisji, precyzuje i podejmuje ostateczne decyzje związane z rzetelnym i zgodnym wydatkowaniem środków przeznaczonych na profilaktykę i walkę z alkoholizmem.

Bazą tych działań stał się Punkt Konsultacyjno-Informacyjny ds. Profilaktyki i Uzależnień przy Urzędzie Miasta i Gminy w Chmielniku, oraz Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej gdzie opracowywany jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wraz z preliminarzem wydatków na kolejne lata pracy. Szereg dodatkowych programów i regulaminów związanych z prawidłowym działaniem placówki.

W placówce tej prowadzona jest cała dokumentacja związana z profilaktyką uzależnień i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

Pracownik jest odpowiedzialny za realizację w/w programu i czuwa nad rzetelnym wykonywaniem zawartych w nim zadań, zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Pracownik Ośrodka Pomocy Społecznej prowadzi kompleksową obsługę zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W Punkcie działa grupa wstępna dla osób uzależnionych, a także dyżury terapeuty celem indywidualnych konsultacji dla osób potrzebujących wsparcia. Ułatwiło to pracę Komisji, gdyż miała możliwość odsyłania tam osób w celu uzyskania fachowej pomocy terapeutycznej.

W Punkcie Konsultacyjnym przyjęto dotychczas ogółem ok. 1760 osób uzależnionych i współuzależnionych. Część osób korzystała z porad indywidualnych, natomiast większość uczestniczyła w cyklicznych konsultacjach ambulatoryjnych. Szereg osób zostało zmotywowanych do podjęcia terapii uzależnienia w oddziałach odwykowych Świętokrzyskiego Centrum Psychiatrii w Morawicy. Komisja, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, przeprowadzała wywiady środowiskowe. Zasięgano również opinii o osobach zgłaszanych na Komisję w Komisariacie Policji. Podejmowano też czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. W tym zakresie kierowano z urzędu osoby na badanie przez biegłego w celu wydania opinii sądowo-psychiatrycznej, aby stwierdzić ewentualne uzależnienie od alkoholu i orzec odpowiedni sposób leczenia w warunkach ambulatoryjnych lub stacjonarnych. Na badanie to zostało skierowane ok. 318 osób. Komisja kierowała do Sądu wnioski o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Do tej pory zostało skierowanych ok. 347 takich wniosków.

Cele i zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chmielniku w roku 2016.

Główne cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2016

I. ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH W MIEŚCIE I GMINIE CHMIELNIK

II. OGRANICZENIE POPULACJI OSÓB PIJĄCYCH RYZYKOWNIE I SZKODLIWIE

III. ZWIĘKSZENIE SKUTECZNOŚCI ODDZIAŁYWAŃ W ZAKRESIE PROFILAKTYKI PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Cele szczegółowe i zadania

Do osiągnięcia celu głównego przewiduje się realizację zadań i celów szczegółowych, wyznaczonych przez art. 4¹ ust.1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz prowadzenie działań wynikających z potrzeb i możliwości ujawnionych w diagnozie.

Dział I.

Zwiększanie dostępności świadczeń w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych od alkoholu.

Cele:

- *ułatwianie osobom uzależnionym od alkoholu udziału w programach terapeutycznych,*
- *organizowanie warunków pierwszego kontaktu dla osób uzależnionych i współuzależnionych*
- *wspieranie rozwoju i funkcjonowania placówek terapeutycznych,*

Odbiorcy:

- osoby uzależnione i ich rodziny
- placówki terapeutyczne
- organizatorzy doradztwa i działań wspierających.

Wskaźniki osiągnięcia celów:

- liczba osób leczonych w placówkach leczenia odwykowego, uczestniczących w zajęciach grupy wsparcia, korzystających z poradnictwa w punkcie konsultacyjno - informacyjnym, biorących udział w zajęciach związanych z leczeniem odwykowym i motywowaniem do leczenia

Zadania:

- 1) Finansowanie działań Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin.

Do jego podstawowych zadań należą:

- informowanie o chorobie alkoholowej i możliwościach leczenia uzależnienia
- organizowanie warunków pierwszego kontaktu dla osób uzależnionych, prowadzenie oddziaływań motywujących do podjęcia terapii
- udzielanie podstawowej pomocy psychologicznej i terapeutycznej osobom i rodzinom, w których występuje problem alkoholowy
- informowanie o instytucjach, organizacjach i ruchach samopomocowych działających na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Zakres finansowania działalności Punktu dotyczy:

- a. zakupu materiałów i środków informacyjnych, dydaktycznych, papierniczo – biurowych oraz sprzętu niezbędnego do prowadzenia i dokumentowania pracy Punktu

Dział II.

Organizacja i prowadzenie działań profilaktycznych.

Cele:

- *wdrażanie efektywnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży zapobiegających używaniu alkoholu*

- *wspieranie instytucji prowadzących działalność profilaktyczną w organizowaniu różnorodnych form pracy zapobiegawczej i korygującej, opiekuńczo – wychowawczej, socjoterapeutycznej, edukacyjnej i aktywizującej w szczególności wśród dzieci i młodzieży, w rodzinach oraz w grupach podwyższonego ryzyka*
- *rozwijanie wiedzy w społeczności lokalnej dotyczącej problematyki alkoholizmu*

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016 określa ogólne założenia organizacyjne i formy działania służące osiągnięciu powyższych celów.

Odbiorcy:

- społeczność lokalna
- dzieci i młodzież szkolna
- instytucje, organizacje i osoby fizyczne prowadzące działalność profilaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą
- organizacje pozarządowe
- grupy zawodowe angażujące się w bezpośrednią pracę prewencyjną i terapeutyczną, w szczególności odnoszącą się do populacji dzieci i młodzieży
- rodzice i wychowawcy

Wskaźniki osiągnięcia celów:

- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych
- liczba osób uczestniczących w projektowaniu i wdrażaniu programów
- liczba odbiorców programów profilaktycznych
- liczba instytucji i organizacji zaangażowanych w wykonywanie zadań określonych w programach

Doświadczenia uzyskane podczas wykonywania gminnych programów w latach poprzednich, rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, obligują do kontynuacji dotychczasowych form pracy profilaktycznej w środowisku dzieci i młodzieży.

Zadania:

- 1) Realizacja programów profilaktycznych
- 2) Prowadzenie zajęć profilaktycznych w tym:
Świetlic opiekuńczo – wychowawczych, aktywizujących, ukierunkowanych na organizację alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, w tym pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży
- 3) Organizacja i dofinansowanie innych form działań informacyjnych, edukacyjnych i zapobiegawczych, w tym widowisk artystycznych, konkursów tematycznych.

Dział III.

Inne działania związane z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chmielniku w 2016 r.

Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi osoby posiadające wymagane przeszkolenie w zakresie podstawowej wiedzy na temat problematyki alkoholowej, zgodnie z wymaganiami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zgodnie z Rekomendacjami PARPA reprezentują one środowiska działające na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Mogą być one bezpośrednio zaangażowane w realizację zadań stanowiących elementy GPPiRPA, wykonując przydzieloną pracę na podstawie odrębnych umów – zleceń.

Do zadań GKRPA zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi należy:

- A. *Podjęcie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu przez osoby uzależnione od alkoholu.*
- B. *Przeprowadzanie kontroli oraz ekspertyz punktów sprzedaży napojów alkoholowych i wydawanie postanowień dotyczących zgodności ich lokalizacji z odnośnymi uchwałami Rady Miejskiej w Chmielniku w związku z procedurą wydawania przez Burmistrza Chmielnika decyzji w sprawie zezwoleń na sprzedaż alkoholu oraz kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych.*
- C. *Inicjowanie w środowisku lokalnym działań służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych.*
- D. *Prowadzenie innych działań przewidzianych przepisami Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy.*
- E. *Coroczne opracowywanie projektu gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz przemocy w rodzinie.*
- F. *Rozpatrywanie spraw dotyczących realizacji w/w programu.*
- G. *Działalność edukacyjno – informacyjna.*
- H. *Diagnozowanie stanu problemów alkoholowych w gminie.*
- I. *Inicjowanie przedsięwzięć w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz przemocy w rodzinie.*
- J. *Inicjowanie działań w zakresie zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, korzystania z pomocy psychospołecznej przez rodziny z problemem alkoholowym, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie.*
- K. *Współdziałanie i popieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy domowej.*
- L. *Przyjmowanie zgłoszeń problemu alkoholowego.*
- M. *Motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego.*
- N. *Motywowanie osób nadużywających alkoholu będących jednocześnie sprawcami przemocy w rodzinie do podjęcia uczestnictwa w programie korekcyjno- edukacyjnym.*
- O. *Motywowanie członków rodzin z problemem alkoholowym do podjęcia terapii współuzależnienia.*

- P. Kierowanie na badanie przez lekarza biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego dla osób, które w związku z nadużywaniem napojów alkoholowych powodują rozpad pożycia rodzinnego, demoralizację małoletnich, albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny.
- Q. Kierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w stosunku do osób z problemem alkoholowym.
- R. Przeprowadzanie w szczególnie uzasadnionych przypadkach wywiadów środowiskowych dotyczących osób nadużywających alkoholu.

Za udział w posiedzeniu członkowi Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala się wynagrodzenie w wysokości 130 zł.

1. Podstawą do wypłaty wynagrodzenia, jest lista obecności podpisana przez członków Komisji obecnych w danym dniu na posiedzeniu.

HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ NA ROK 2016

I. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI TERAPEUTYCZNEJ I REHABILITACYJNEJ DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU I ICH RODZIN.

1. Zajęcia świetlicy opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym od poniedziałku do soboty w godz. od 15³⁰ do 19⁰⁰:
  - stała, systematyczna współpraca z rodziną dziecka,
  - rozpoznanie sytuacji dziecka w kontakcie jego sytuacji rodzinnej,
  - organizacja czasu wolnego, prowadzenie zajęć tematycznych,
  - prowadzenie pracy z grupą poprzedzone jej planowaniem w zespole pracowników,
  - indywidualne spotkania z dziećmi organizowane poza pracą z grupą,
  - prowadzenie dokumentacji pracy z grupą,
  - współpraca z innymi instytucjami (gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, szkoła, ośrodek pomocy społecznej, sąd rodzinny, powiatowe centrum pomocy rodzinie itp.),
  - dożywianie dzieci,
  - pomoc dziecku w radzeniu sobie z życiowymi problemami, kryzysami (rodzinnymi, związanymi z relacjami z rówieśnikami, szkolnymi itp.),

Termin: cały rok.

2. Zajęcia świetlicy opiekuńczo-wychowawczej dla młodzieży z Chmielnika.

Termin: cały rok.

3. Kontynuacja konsultacji dla osób uzależnionych w Punkcie Konsultacyjnym w porozumieniu z Poradnią Zdrowia Psychicznego, Komisariatem Policji oraz Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej.
  - motywowanie zarówno do podjęcia leczenia osób uzależnionych, jak i terapii osób współuzależnionych, kierowanie do leczenia specjalistycznego,

- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, bez cech zależności, do zmiany szkodliwego wzorca picia,
- udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym.

Termin: cały rok.

II. UDZIELANIE RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PROBLEMY ALKOHOLOWE, POMOCY TERAPEUTYCZNEJ A W SZCZEGÓLNOŚCI OCHRONY PRZED PRZEMOCĄ W RODZINIE.

1. Dyżur terapeuty uzależnień w Punkcie Konsultacyjnym.
  - nawiązywanie pierwszego, pomocnego kontaktu terapeutycznego,
  - rozpoznawanie uzależnienia, współuzależnienia, i sytuacji dzieci w rodzinie alkoholowej,
  - rozpoznawanie zjawiska przemocy w rodzinie, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
  - rozpoznawanie problemu pijących nastolatków.

Termin: cały rok.

2. Współpraca z Policją, Sądem Rejonowym w Busku- Zdroju (wydział III Rodz. I Niel.), kuratorami sądowymi, Świętokrzyskim Centrum Psychiatrii w Morawicy (Oddziały Odwykowe), Poradnią Zdrowia Psychicznego w Chmielniku, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej i pedagogami szkolnymi w zakresie profilaktyki uzależnień i ochrony przed przemocą w rodzinie.

Termin: cały rok.

III. PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ, EDUKACYJNEJ W SZCZEGÓLNOŚCI DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU, PO ZAKOŃCZENIU PROGRAMU PSYCHOTERAPII W ZAKŁADZIE LECZNICTWA ODWYKOWEGO, POPRZEZ WSPIERANIE CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

1. Aktywizacja społeczno-zawodowa osób uzależnionych po przebytych leczeniu.
2. Cele:
  - zwiększenie motywacji do działania i zaufania we własne siły,
  - zwiększenie kwalifikacji zawodowych i zdobycie umiejętności umożliwiających ponowne wejście na rynek pracy,
  - zdobycie umiejętności współpracy i współżycia społecznego oraz komunikacji interpersonalnej,
  - rehabilitacja społeczna- wychodzenie z roli bezrobotnego i wchodzenie w rolę osoby pracującej,

Termin: cały rok.

IV. WSPOMAGANIE DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI, STOWARZYSZEŃ I OSÓB FIZYCZNYCH, SŁUŻĄCYCH ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

1. Wspieranie placówek wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin borykających się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zamieszkałych na terenie Miasta i Gminy Chmielnik

Zadaniem Placówek Wsparcia Dziennego jest:

- pomoc w nauce,
  - organizacja czasu wolnego,
  - rozwój zainteresowań,
  - organizacja wypoczynku, zabaw i zajęć sportowych, z zakresu zdrowego stylu życia,
  - realizowanie zajęć profilaktycznych,
  - stała współpraca z rodziną oraz instytucjami działającymi na rzecz dziecka,
  - wsparcie wychowawcze i pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych,
  - dożywianie podopiecznych,
-
- zajęcia socjoterapeutyczne lub oddziaływania terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne,
  - działania mające na celu udzielanie pomocy w sytuacjach kryzysowych - szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych i osobistych, w oparciu o diagnozę indywidualną dziecka i jego rodziny.
2. Zakup materiałów biurowych niezbędnych do Punktu Konsultacyjnego, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
Termin: cały rok.
  3. Finansowanie kosztów związanych z realizacją przez MGOPS w Chmielniku Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
Termin: cały rok.
  5. Finansowanie wynagrodzenia specjalistów terapii uzależnień w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym ds. Profilaktyki i Uzależnień w Chmielniku.
Termin: cały rok.
  6. Finansowanie wynagrodzenia opiekunów w Świetlicach opiekuńczo-wychowawczych dla młodzieży i dzieci.
Termin: cały rok.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Chmielniku

Sławomir Wojcik

PRELIMINARZ WYDATKÓW ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ
GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
w roku 2016

I. Koszty związane z realizacją przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chmielniku Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2016 roku

RAZEM 34 000,00 zł

II. Wykonywanie czynności i udział w posiedzeniu członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

RAZEM 12 000,00 zł

III. Koszty związane z funkcjonowaniem świetlicy opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci. Doposażenie pomieszczeń świetlicy, (zakup pomocy dydaktycznych i poczęstunku dla dzieci), wynagrodzenie pracowników.

RAZEM 36 000,00 zł

IV. Dofinansowanie Centrum Integracji Społecznej w Chmielniku wspierające zatrudnienie socjalne.

RAZEM 56 700, 00 zł

V. Realizacja programów, koncertów i prelekcji profilaktycznych dotyczących problemów uzależnień w szkołach (szkoła podstawowa, gimnazjum, szkolnictwo ponadgimnazjalne).

RAZEM 3 000, 00 zł

VI. Wynagrodzenie specjalistów terapii uzależnień w Punkcie Informacyjno Konsultacyjnym ds. Profilaktyki i Uzależnień w Chmielniku.

RAZEM 17 000,00 zł

VII. Koszty związane z wydaniem opinii sądowo – psychiatrycznych.

RAZEM 15 000,00 zł

VIII. Dofinansowanie zadań realizowanych przez placówki wsparcia dziennego.

RAZEM 26 300,00 zł

ŁĄCZNA SUMA: 200 000, 00 zł

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Chmielniku

Sławomir Wojcik